

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Dissertationes Ad Jus Publicum Romano-Ecclesiasticum

Bessel, Johann Franz

Coloniæ, 1715

VD18 14847493

§. II. Qvibus Olim Jus Eligendi Pontificem Competierit?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61383](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61383)

Sed & Sylverius Papa in decreto anathematis in Vigiliis exprobrat, quod contra jura Canonica tempore Bonifacii ipso vivente successor ejus designari conatus fuerat, ut patet ex epistola ipsius Sylverii ad Vigiliis Pseudo-Papam, quæ habetur *tomo 2. concil. part. 1. fol. 772. col. 1.* & vide Baronium *tom. 7. ad annum 521. fol. 166.* Alia vero exempla in contrarium adducta non videntur obstare, quia si accurate considerentur, illæ non fuerunt substitutiones successorum, sed potius designationes; Pontifices enim à Cardinalibus rogati indicarunt, quem dignum putarent cathedrâ Petri, salvis tamen Cardinalium suffragiis, ideoque nullus

ex designatis gessit se pro Papa, nisi post subsecutam Cardinalium electionem, ut colligitur *ex can. penit. caus. 7. quest. 1.* ibi: *Si eum aptum cognoveris, tibi successorem designa, ut hoc veniat ordinandus.*

Objicies 5. *can. transitus. dist. 79.* innuitur Papam posse ante transitum suum de successore decernere & deliberare, ergo Pontifex non est necessario per electionem assumendus.

Resp. Aliud est de sui successoris electione cum fratribus deliberare, quod ibi permittitur & potest fieri, & aliud ex testamento quasi dignitatis suæ hæredem substituere, quod penitus prohibetur. *can. Episcopo non. caus. 8. quest. 1.*

§. II.

QVIBUS OLIM JUS ELIGENDI PONTIFICEM
COMPETIERIT?

SUMMARIÆ.

1. In primordio Ecclesie Clerus & populus interfuit Electioni Pontificie.
2. Quando Imperatores admissi sunt, & qua conditione, ad Electionem Pontificiam?
3. Hac de re quale privilegium habuerit Carolus magnus?
4. Quomodo jus eligendi ad Cardi-

- nales solos translatum fuerit? 5. An jus & suprema potestas ordinandi Ecclesiam fuerit unquam penes Imperatores? 6. An privilegium, quo Imperatores interfuerit olim electioni Pontificum potuerit eis justè auferri, ubi assignatur ratio?

Quod ab initio nascentis Ecclesie Romanæ-Catholicæ cum clero populus electionibus Pontificiis

interfuerit, ad eum fere modum, quo in electionibus aliorum Prælatorum comparuit per *can. 5. caus. 7. quest.*

quæst. 1. & plures alios in can. dist. 63. dubium non est, teste Gonzalez. ad cap. 6. de Elect. n. 12. Laymann. de Elect. quæst. 121. resp. 1. quia totius Reipublicæ Christianæ negotium esse credebatur communem & principem pastorem communi omnium suffragio designare. idem tenet D. Francisc. Schmier. tract. de mod. acquir. vel amittend. prelat. c. 1. sect. 4. §. 1. n. 386.

Postquam autem Constantinus Imperator sacris Christianis accessit, successores ejus non semel electionibus papalibus semet immiscuerunt, tunc præsertim, quando schisma, dissidentibus Electorum votis timebatur Ecclesiæ futurum, sic enim à Valentiniano in schismate Ursicini Damasus, ab Honorio in schismate Eulalii Bonifacius, ab aliis Imperatoribus alii Pontifices electi sunt, nec tamen proprio magis, quam à fidelibus delegato jure, ea tempestate Imperatores utebantur, imo ab ipsa vocabantur natura, utpote quæ in casu necessitatis principibus tanquam advocatis & protectoribus fatifcentis Ecclesiæ, jus eam defendendi committit. Sfondrati in regal. sacerdot. prælud. §. 1. n. 13. Gonzalez. cit. loc. n. 12.

Postquam autem humanæ ambitionis libido intra limites non stetit, sed amplius exarsit, etiam Principes & Imperatores amplius progressi sunt, ac pro suo libitu usque ad tempus translati in occidentem Imperii circa electiones

summorum Pontificum disposuerunt, & teste Sfondrati anno Christi 355. Constantius Imperator Arianus Liberio in exilium pulso, Felicem II. Cathedræ Romanæ imposuit anno 526. Theodoricus Italiæ rex Felicem IV. Pontificem esse jubet anno 533. Athalricus Italiæ rex non contentus electionum confirmationes sibi vindicasse, certam insuper pecuniæ vim Pontifici Romano imponit. Anno 555. Imperatoris Justiniani non consensu tantum, sed etiam promotione Pelagius Pontificatu donatur, & deinceps exemplo ab Arianis ducto, electis Pontificibus imperatur, ut pecunia & non aliter confirmationem obtineant; unde cit. Sfondrati exclamat, quod cupiditas auri ne piissimo quidem principi pepercerit! Ipse Gregorius magnus ab Imperatore Mauritio consensum expectare & pecuniam ante confirmationem pendere debebat; Anno 687. Constantinus Bagonatus dato ad Agathonem papam diplomate remittit pecuniam hæctenus pro confirmatione dari solitam salvo tamen jure confirmandi. Anno 684. idem Constantinus Benedicto II. necessitatem petendæ Constantinopoli confirmationis remittit, sic tamen, ut ab Exarchis, qui nomine Imperatorum Italiam gubernabant, peteretur.

Sub ævum Caroli magni, paulo ante, quam Imperium à Græcis ad Germanos erat translatum, anno Christi 774. tradunt AA. permulti,

U 2

quos

quos recenset Barboſa *cit. lib. 1. cap. 1. n. 52* ab Hadriano I. privilegium eligendi Papam omnesque Episcopos investiendi Carolo magno fuisse concessum, idque à Gratiano *in can. Hadrianus. 22. dist. 63.* decreto insertum est, quem Canonem tamen potius fabulam esse, & desumptum ex Chronico Sigeberti monachi Gemblacensis, qui Henrico IV. contra Gregorium VII. Urbanum II. Paschalem II. summos Pontifices adhasisse, & eapropter in præjudicium sedis Apostolicæ scripsisse fertur, post Baronium & Spondanum ad annum Christi 774 contendunt Suarez de defensione fidei Catholicæ contra Anglicanæ sectæ errores *lib. 3. cap. 29. n. 7.* Gonzalez, *loc. cit. n. 12.* & alii plures ab his relati.

Verum sententia Gratiani valdè probabilis, ut cum Barboſa *cit. cap. 12. n. 54.* sentire videtur Sfondrati *in regal. sacerdot. lib. 1. §. 5. sub num. 5.* tum quia Gratianus *cit. can. Hadrianus. 22.* non ex Sigeberto sed ex historia ecclesiastica desumpsit, tum quia *in can. in synodo 23. dist. 63.* habetur, ad exemplum beati Hadriani Apostolicæ sedis Antistitis, qui Domino Carolo victoriosissimo regi Francorum & Longobardorum patriciatus dignitatem ac ordinationem sedis Apostolicæ & investituram Episcoporum concessit, à Leone Pontifice cum toto clero ac populo Romano indultum fuisse Ottoni I. jus eligendi summum Pontificem. Quia præterea Ludo-

vicus I. post Carolum magnum statim huic privilegio renuntiavit, ut habetur *can. Ego Ludovicus. ead. dist. 63.* Ottone I. & Henrico I. prout ab eodem Gratiano recensetur *can. 32. can. 33. ead. dist. 63.* similiter facientibus, qui Canones & decretum tanto majorem nanciscuntur probandi vim, quia per Bullam Gregorii XIII. decreto Gratiani præfixam, liquet, quod omnia in decreto contenta suis originalibus fideliter correfpondeant.

Quod autem Hadrianus Papa neque orbitam suæ potestatis culpabili errore fit transgressus, nec Ecclesiæ libertatem imminuerit, tam amplum privilegium concedendo, excusatur propter singularia Caroli merita in Ecclesiam, quæ sibi Carolus acquisivit sapius assistendo & propugnando Ecclesiam in oppressione Longobardorum universum fere D. Petri patrimonium cum incredibili in Romanos Pontifices exercita Tyranni de vindicantium, quapropter Carolus extraordinaria quadam prærogativa fuit condecoratus, imo sentendum videtur, quod Carolus non tam facultatem acquisiverit ordinandi electionem pontificiam, quin potius suo consensu & approbatione coadjuvandi, ut ipsemet Gratianus *in §. Electiones. ad can. 25. cit. dist. 63.* insinuat.

Post hæc ad S. R. E. Cardinales 4 & primario quidem ad Cardinales Episcopos, secundariò ad Cardinales presbyteros & diaconos jus eligendi

eligendi summos Pontifices pervenit, non plene excluso sed electionem jam habitam sequente populi & cleri consensu, de quo extant constitutiones Nicolai II. editæ circa annum Domini 1059. *in can. 1. dist. 23. can. 1. can. 9. dist. 79.* & quia necdum plane acquiescere volebant imperatores, post multorum annorum curriculum ac varia certamina, tandem anno 1122. sub Calixto II. Libertas electionis Pontificiæ, quin & aliorum Ecclesiæ Prælatorum ab imperatoribus postliminio solis personis Ecclesiasticis cessa, ac non tantum in concilio Rhemenfi & Lateranensi, sed etiam in comitiis Wormatiensibus communi Henrici IV. omniumque imperii statuum consensu stabilita est.

Et cum amplius exempla docerent, quod non adeo tranquillæ & pacificæ sint electiones Pontificum si clerici & laici quomodolibet inveniant, deinceps anno 1274. in concilio Lugdunensi sub Gregorio X. totum jus Romanum Pontificem eligendi solis Cardinalibus, remotis non tantum principibus sed etiam clericis & populo, collatum est, ut docet *cap. 3. præterea, & §. ceterum de Elect. in 6. Sfondrati in prælud. §. 1. n. 3.*

5 Ex quo colligitur, quod etiam supra *dissert. 1.* adverti, jus & summam potestatem ecclesiasticam

nunquam fuisse penes imperatores & principes, illud enim privilegium assistendi electioni pontificiæ, quod erat imperatoribus concessum, hoc ipso quod sit privilegium, denotat superioritatem, & summam potestatem privilegiantis, nimirum Pontificis, à quo Imperatores tale privilegium recognoverunt.

An autem tale privilegium & jus⁶ quaesitum potuerit justè & legitime imperatoribus & principibus auferri, quis dubitet; licet Brunne-
manus *Jurisprud. publ. dissert. 7. §. 10.* idcirco plurimas calumnias emove-
vet in summos Pontifices Gregorium VII. Paschalem II. & Calixtum II.

Justa verò tale privilegium auferendi ratio fuit, quod privilegiatus privilegio possit privari, quando propter abusum privilegiati privilegium in dispendium Ecclesiæ retundat, sicut revera privilegium eligendi Pontifices, quod jure vel injuria sibi arrogabant imperatores, in ingens Ecclesiæ detrimentum vergebat, dum ea a-tate, ut plurimum non alia via ad summum Pontificatus apicem patebat, quam per vim, metum, ambitionem & sexcenta alia scelera; unde frequentes scissuræ & schismata evenerunt, populo, clero & imperatoribus in diversa euntibus, ut satis constat ex monumentis.